

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı: Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

Ülkü ELİUZ*

ÖZ

Murathan Mungan, çağcıl bir mahkum algısındaki bireyin, yaşamın yabancı ve yabancı olarak sürekli sınırlara çarpış ve hiçbir yerdeliğini fark edişini metinleştirir. Sınırlandırılmışlık ve parçalanmışlık karşısında mücadele içerisinde olan Mungan bireyleri, varoluşsal açıdan bunaltı ve varlık sıkıntısı yaşarlar. 80 küçürek öykünün yer aldığı *Kibrit Çöpleri* adlı yapıtında, verilmişlikler ile çatışma yaşayan, gündelik yaşamın gerçekleri karşısında çözümlüğe maruz kalan bireyin arayışlarını anlatır. Mungan'ın bu metinlerinde birey için dünya, tutuklayan bir sürgün yeri hatta labirent halindedir.

Bu çalışmada, hızlı, kopuk, parçalanmış ve deneysel bir yolculuk şeklinde kurgulanan Mungan'ın küçürek öykülerindeki yansıtıcı ve yaratıcı imlemeler çözümlenecektir. Böylece normların baskısı veya yerleşik kuralların bağlayıcılığı ile kısıtlanan bireyin kendiliğini arayışına işaret edilecektir.

Anahtar kelimeler: birey, bunaltı, küçürek öykü, Murathan Mungan, *Kibrit Çöpleri*.

Giriş: Varoluşçuluk ve Bunaltı

"Biz, o sürgün meduzalar..."

Edip Cansever

Varoluşçuluk nedir? Varoluşçuluk hakkında pek çok tanım yapılmış bir kavramdır. Hamlin'e göre bunaltı, Wylie'ye göre bunalım, Mounier'e göre umutsuzluk, Whal'e göre başkaldırı, Lukács'a göre idealizm, Marcel'e göre özgürlük, Benda'ya göre akıldışılık, Foulque'ye göre saçmalık felsefesidir. Richter ise varoluşçuluğun işlevsel bir tanımını şöyle yapar: "Köklerinden kopmuş, temelini yitirmiş, geçmişe, tarihe güvenini kaybetmiş,

* Doç.Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / TRABZON
ulku.eliuz@mynet.com

toplumda yabancılaşmış, mutsuz, huzursuz insan varlığını dile getiren felsefe" (Wahl 1999: 17). İnsanın "hiç ile hep arasındaki ortada" (Colette 2006: 67) olduğu bu felsefi düşüncenin temelinde yozlaşan ve yabancılaşan insanî temellere karşı pasif nitelikli bir tepkinin varlığı yatmaktadır.

İnsan varolan bir varlıktır; kendi özünü her an ve yeniden yaratmakta/kurmaktadır. Bunu gerçekleştirebilmek için ise dünyaya atılması, acı çekmesi, savaşması şarttır. İnsan varlıkla özü arasındaki dengeyi ancak bu şekilde olanaklı kılabilir. "Varoluşçular, yaşamın anlamını keşfetmeye çalışmakta değil, yaşamımızdan bir anlam yaratmaya çalışmakla uğraşırlar, yaşama nasıl cevap vereceğimiz sorusuyla değil, yaşamın bir soru olmadığı cevabıyla ilgilenirler" (Göka 1997: 142). Varoluşçuluk, insanın dünyaya fırlatılmış bulunduğunu, dolayısıyla kendisini nasıl oluşturursa öyle olacağını; insanın özünü kendisinin belirleyeceğini; bireysel insan varlığının sabit ya da değişmez, özsel bir doğası bulunmadığını öne sürer.

Varoluşçuluk, insanın bireysel boyutunu kaybetmeye başladığı, yaşanan zamanla gelenek arasındaki bağlantının koptuğu, insan denilen mahlukun anlamsız bir varlık haline geldiği ve özünü kaybetmeye başladığı zamanlarda ortaya çıkar. Modernizm ve onun teknolojik verileri insanın kendine, topluma daha güvensiz, yabancı bir varlığa dönüşmesine sebep olur. Sartre'ın deyimiyle "İnsanoğlu giderek sebepsiz, gereksiz ve anlamsız bir varlık hâline gelir. Geçmişsiz, desteksiz, yapayalnız bir varlık. Tarih denilen arabaya hayvanca koşulmuş savaşı ve ölümü bekleyen iğreti bir varlıktır" (Sartre 1999: 111). Yoğun bunalım ve sıkıntı hâli, insanî özün kendisini kurması için gerekli olan iç enerjiyi sağlar. Soren Kiekegard'ın deyimiyle "Bireyleşme ancak yalnızlık, boğuntu, kaygı ve umutsuzluk içinde" (2001: 26) belirginleşir. Savaş sonrası zamanlarda yaşanan bunalım, gelişen teknolojinin yaşama soktuğu mekanik sistem, bir oluş düşüncesi ve süreci olan varoluşçuluk fikrini besleyen en temel kaynaklardır. Gelişen ve makineleşen dünyada insan, her gün daha da artan bir hızla makinenin egemenliğine girer; özünü, kişiliğini, değerlerini, benliğini yitirir.

Modern Masalcı: Murathan Mungan

"Ve mutluluk bir kibrit çöpü,
artık ne kadar yanarsa..."

Edip Cansever

Bireyin eskiyen masallarının söküklerini onarmaya; unutulmuş dehlizlerinden kurtarmaya çalışan Mungan'ın bambaşka gerçeklik öğelerinin evreninde bireysel farkındalıkların somutlandığı yapıtlarının dünyası, şimdiden geçmişe dönük bir akışta tüm değerlerin sarsıntısı üzerinde kuruludur.

Bunalı ve Varlık Sıkıntısı: Murathan Mungan'ın *Kıbrıt Çöpleri*

Öyküyü bir "şimdiki zaman sanatı" (1998: 75) olarak gören Mungan, "seri üretim teknolojisinin her şeyi hızla sil[diği]" (1998: 69) akış içerisinde bellek yitimi tehdidi ile karşı karşıya olan topluma ve bireye yeni bir yol haritası belirlemek ister. "Hikayeye tadını veren bir biçimde yarım kalmışlığıdır" (1998: 75) diyen yazar, insanın hep bir son isteği ve belirsizlik ürküntüsü içindeki bunalılarını aktarır:

"Niye hep bir kesinlik, iri harflerle yazılmış süslü bir 'SON' yazısı istiyoruz hayattan? Bir 'son bilgisi' niye hayatın teminatı oluyor gözümüzde? (..) Paramparçalığı ve yarınsızlığıyla öykü, belki de okura gündelik yaşamın geçiciliğinin hüznünü duyuruyordu yeniden. Öyle, kırık dökük, öyle yarım kalmış, öyle dağılmış, öyle tamamlanmamış bir dolu olayla, dört yana saçılmış parça parça bir hayat yaşıyoruz. Roman, yoksul hayatımıza bir şaşaa kazandırıyor kendi gözümüzde. Bize tamamlanmışlığın zaferini tattırıyor. Sahte zaferini. Kendimizi, bir roman kahramanı sanmamıza neden oluyor. Hikâye ise, katı gerçekliğiyle hayatımıza daha çok benziyor: Parçalanmış, kırık dökük, sonunun ne olacağını bilemediğimiz, belirsiz, ucu açık... Yarını olmayan... Galiba asıl bundan korkuyoruz. Hayatımızdan..." (1998: 76).

Bir giz hatta bilmeceye dönüşme noktasındaki Mungan metinlerinde, okurdan yazılanlar kadar yazılmayanların da stratejik önemini farketmesi beklenir: "Söylenmemiş sözlerin arasındaki uzaklıktaki söylenmemiş şeylerin okurca seslendirilmesi istenen sessizliği yatar" (1996: 56). Onun eserlerinde birey bir eşikte; bu eşikte ardına dönerek kendisiyle ve toplumla hesaplaşır, geçmişe son kez ve derinden bakar. Bir tür içe doğru çevrilmiş araştırmacı gözün kendisiyle yüzleşebilme eğilimine sahip bu derinden bakış, cömert bir yazar yüreğinin sesiyle tamamlanır: "Hayattan kaçtım, sanata sığındım. Yazıyı evlat edindim, okurları akraba..." (1998: 75). Mungan, "hem kesin bir kopuş, hem derin bir süreklilik için geçmişin dağınık malzemesinin ortasında tarafsız gözlerle kendini bir yabancı gibi uzun uzadıya gözden geçir(rerek)." (1996: 15) sanatkar ve yapıtı arasındaki derin bağıntıya okuru da dahil eder.

Tek ve Anlık: *Kıbrıt Çöpleri*

"kalbinin yerlisi değil yabancı olanlar"

Mungan

Bir şey söylemeyi değil bir şeyi belirtmeyi hedefleyen Murathan Mungan, *Kıbrıt Çöpleri* adlı eserinde seksen küçürek öykü boyunca kendini yaşadığı dünyada çağcıl bir mahkum olarak algılayan bireylerin, yaşadığı dünyanın yabancı / yabancı olarak sürekli sınırlara çarpma ve hiçbir yerdeliğini fark edişlerini metinleştirir. "Tek bir olayın ince işlenmemiş anlatısı" ve "doruğa

yakın ya da doruktan hemen önce başla(yan)" (Abrams 1997: 54) nitelikteki öykülerde bireyler, şimdiye ve geçmişe aynı uzaklıktaki bir kavşaktadırlar.

Şimdinin içindeki geçmişle değil geçmişin içindeki şimdiyle hesaplaşan *Kibrit Çöpleri*, "yeniden başlama gücünü" (Mungan 1998: 75) okurdan bekleyen anlatılardır. Bu metinlerde "gerçeğin parçalanmışlığı ve sınırlandırılmışlığına karşın oraya konulan kesitin sınırları aşıp kameranın ulaşabileceğinden daha geniş boyutlarda bir görüntü imle(nir)" (Cortazar 1997: 246). Mungan'ın küçürek öyküleri "bir anı gibi tanımsız ve saplantılı bir şeyler, mavimsi ve eflatun bir atmosfer" (Eco 1996: 46) aktarıcılarıdır. Yansıtıcı ve yaratıcı göndergelere sahip bu imlemede, hızlı, kopuk, parçalanmış ve deneysel bir yolculuk dikkat çeker: "Her soruşturma bir 'arayış'tır. Her arayışa önceden arananın kendisi yol gösterir" (Çüçen 1997: 24). Eserdeki son metinde yolculuğa dönüşen arayış ve arayışla derinleşen bunaltı, varoluşsal yolculuğun çerçevesini işaret eder:

"Yolda kalmış öyküler, yol almış öyküler, yoldan geçen öyküler, yolda geçen öyküler, yarı yoldan dönmüş öyküler, yoldan çıkmış öyküler, yolsuz kalmış öyküler, yolunu kaybetmiş öyküler, yolumuza çıkan öyküler, yolumuzu kesen öyküler, anlamak, anlatmak için yolumuzu beklerler" ("Öykü, yol, hayat" s.97).

En küçük ateş kaynağı olan kibrit çöpünün eserin ismi oluşu ve çoğulluk imleyişi, yolun, yolculuğun ve yolcunun derinsel niteliklerine işaret eder. *Kibrit Çöpleri*, tek tek ve bütün olarak anlık, şok ve uyarıcı etkisi bırakırken varoluşsal anlamda yanan, varlık-yokluk çizgisinde seçimler ve kararların kuşatmasına rağmen varolan, kalabalıkta yalnızlık bunaltısının imgesidir. Bu bunaltı, bir masal yoğunluğundadır ama klasik masal formundan kısıklık ve mutlu sonla bitme noktasında ayrılır. Ayrıca öznel; tıpkı kibrit çöpü gibi yanar ve biter; bütün varlığı yanma süresidir; tıpkı insan ömrü gibi. Kibrit yanar, ışık/ateş söner ama o ateşin yerini geri döndürememenin bunaltısı alır. Yaşanması gereken bir deneyim olan bu aşamada varlık sıkıntısı ve sonrasında bunaltı yaşanması ise, kaçınılmaz ve zorunludur. İçsel sancılarının, gerçekleri yaşayamamanın bunaltısı içindeki bireye ait yaşamın saçmalığı karşısındaki çaresizliğine de göndermede bulunur. İlk küçürek metin olan "Duman İşaretleri", tüm öykülerin yapı ve içerik yönünden tanımı halindedir:

"Kısa kesik duman işaretleri. (..)

Ben ne yapmam, ne söylemem gerektiğini yanlıca kağıt üstünde bilen biriyim, der hikayeci. (..)

Sizden tek isteğim, hız yapmayın okurken. Göze az görünenler, hızda çabuk kaybedilirler. (..)

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

Hatırınızda kalanlarla yaşayayım daha sonra.

Bir çakım, bir an; ama ateş, ama duman. ("Duman işaretleri"s.7)

Bir nevi küçürek öykünün tanımını yapan ve çerçevesini çizen sanatkarın yazınsal uzamı, öznel ve nesnel varlık sorgulaması sonucunda ben bilincine varabilme çabası ile şekillenir. Dünya içinde yaşamanın kaçınılmaz bir sonucu olan tükenişin ve "kişileşmiş deneyimin" (Giddens 2010: 251) yansıması olan duman, "ışığa eşlik eden sıcaklık" (Frankl 1998: 7) niteliğine sahiptir; ışık gider geride ise sıcaklığını bırakır. Ateş gider, geride duman bırakır. Bu duman varoluşun sürekliliğini imler. Varoluşsal kaygıların imi olan tek, yanan ve sönen ama geride dumanlar/izler bırakan *Kibrit Çöpleri* de, içinde bulunduğu kutu tarafından sınırları belirlenen kuşatılmış bir varlık alanı yaşarlar:

"Bir zamandır herkes birbirini arıyor zaten. Yanlış yerde, yanlış zamanda, eskiden burun kıvrığımız bir oyunu seyreder gibi. (..) Arayan, aranan her şey o sözcüğün ardında kayboldu. Başlangıçsızlığın hikayesidir bu. Hiç karşılaşmamış olmanın, hiçbir gelecek vaat etmeyen hikayesi. Tıpkı diğer kısa hikayeler gibi" ("*Başlangıçsızlığın Hikayesi*", s.36).

Bu kuşatılmışlığı aşmanın tek yolu yanmak, sönmek ve anlık bir iz bırakarak tükenmektir. Tıpkı insan ve insan yaşamı gibi. Dünyaya bırakılmış varlık olan insan, kibrit çöpleri misali, kendini yaratma zorunluluğu içerisinde kuşatan-engelleyen durumları aşmaya çalışır ki bu da onu bunaltır. Atılmışlığın bunaltısı, kendiliğin keşfini hazırlayan bir süreç olarak yapıcı atılımları kapsar:

"En kısa hikaye parçasına an denir. Bazı anlar bütün yaşamımızı belirler.

'Bütün yaşamımız' dediğimiz de o birkaç ana bakar aslında...(..)

O an her şeyi anladım, bir anda oldu ağbi kendimde değildim, görür görmez sevdim, bir an öleceğimi sandım, o an basiretim bağlandı, onları birlikte gördüğüm an her şey bitmişti, bir anda elimden kaçıp gitti, o an acil bir karar vermek gerekiyordu, yıllardır bu anı bekledim, anında sustu, bir anda dünya başıma yıkıldı, o an dünyalar benim oldu, bir anlık bir şeydi, o anda gidebilseydim bunlar olmayacaktı, ne biliyim bir an dalgınlığıma geldi, kapıdan çıktığı an, arabaya bindiği an, eve girdiği an, imzayı attığı an, tetiğe baktığı an...

Kaderi o an belli olmuştu.

Eskiden kimi halklar ölülerin göz kapaklarına paralar, taşlar koyuyorlarmış uğurlarken...

Anlar bizim göz kapaklarımızda kalanlardır.

Hayatın dizinin dibine oturup hikaye söyleyenler, bizim sanatımız gözkapakları için anları parlatmaktır" ("*An*", s.92).

"Yaşanana dilsizleşmenin başkaldırısı" (Mungan 1996: 56) niteliğindeki seksen küçürek metinde, an'a tutuklu bireye dayatılan tüm rollerin ve giydirilen tüm yaptırımların bunaltısı, kendisi olamayan, ötekine bağımlı bireylerin trajedisi ana matris halindedir. Boğunç, iç daralması, boğuntu, sıkıntı, bungenluk gibi adlarla karşılanabilecek bunaltı, aslında değerler dizgesinin oluşumuna yardımcı olan yapıcı bir sıkıntı hâlidir. Bu bunaltı, hem kendinden hem başkalarından sorumlu olan bireyin toplumsal çürümüşlüğü fark etmesi, duyarsızlık karşısındaki çaresiz kalması ve sınırlandırılmasıdır.

Normlardan kurtulmanın olanaksızlığını algılayan bireyler için yaşam çıkmazlaşır; değişimsizlik ve edimsizlik yaşanan sıkıntıyı daha da derinleştirir. Umudun beklentiye dönüşen içeriği, umudun eylemsizliği ile bir çıkar yol arayışına girilir. Bu noktada olumlu-olumsuz / iyi-kötü / umutlu-umutsuz / bilinç-bilinçsizlik bağdaşımında varlık sorgulanır. Verilmiş olanın dışına çıkmama ve yaşanan olanaksızlıklar, içe kapanma hali olarak dışa yansır:

"Rüyamda, rüyam bir rüya değil bir aynaymış meğer. Aynaya bakar gibi bakıyormuşum rüyama. Dolayısıyla benim rüya görmem yahut rüyanın içinde olmam mümkün değilmiş. Çünkü zaten ona dışarıdan bakıyormuşum. Ayna olduğu halde orada gördüğüm kendi suretim değil, birtakım uçsuz, hiçbir yere bağlanmayan, kopuk, dağınık, üstelik hareket halinde olan sahipsiz hikayelermiş. Benim o hikayelerdeki ben ile ben olmayanı bulup ayırt etmem, böylelikle kendime görünmem gerekiyormuş; (..) ama bir yerlerde mutlaka bir çıkış kapısı bulunması gerektiğini düşünerek sakinleşmeye, sağduyulu davranmaya çalışıyormuşum. (..) Sonra oturup bunu yazdım. Bundan sonrası sizin rüyanızdır artık, dilediğiniz gibi kendinizce çoğaltabilir, yeniden yazabilir, aynalayabilirsiniz onu" ("Rüya Ayna", s.50).

Kendini maskeleyen eğilimdeki birey, rüya ve ayna imgeleri aracılığıyla "hep bir 'dışa çıkış'ı çağrıştıran varoluş(unu)" (Wahl 1999: 20) gerçekleştirmeye yani kendisi ile yüzleşmeye çalışır. Rüya ve ayna, kendilik oluşumunda bireyin fiziksel/nesnel görüntüsünden öte iç beninin yansıtıldığı anlam dizgeleri ile aynı düzlemindedir. Şimdinin olanaksızlığından kaçarak sığınılan bu iki yansıtıcı alan, iç benliğin maskelenen alanlarının bireyden soyutlanarak aktarılışıdır. Kendisine dışarıdan bakan ve ontolojik güvensizlik içerisindeki birey, kendi hikayesinin olanaksızlıklarına başkaldırır. "İnsan kendi dışında vardır, kendi dışına çıkarak var olur. Yani, ancak dışa atılarak, dışta kendini yitirerek varlaşır" (Sartre 1999: 98). Aynadan ve rüyadan hikâyeye taşınan ve ötekileştirilen bireysel yaşam, tanınmayan insanlığın yazınsal uzamı olarak herkesleştirilir: "Birey kendisi olmaktan çıkar; tamamen kültür kalıplarının

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

kendisine sunduğu kişilik türünü benimser ve bu yüzden kesinlikle tüm diğer kişilere benzer ve onların kendisinden bekledikleri kişiye dönüşür" (Giddens 2010: 240). Böylece yaşamın saçmalığı karşısında kendini kandırmaya dönük bir atılım dikkat çeker. Aynalanabilen yani herkesleşen bu hikâyeler yığını, varlık sıkıntısını işaret eder niteliktedir. Kendi bireysel açılımları elinden alınan, bu alınmayı kendine verilmiş gibi bir teselli ile ötelemeye çalışan birey, bir şey yapamamanın ve çıkar yol bulamamanın bunaltısını bu şekilde aşmayı hedefler. Aynı şekilde "Masa" adlı öyküde de masanın etrafındaki birey/ bireyler değil; masa aracılığıyla yaşanan tükeniş yansıtılır:

"Evden eve dolaşıp yerini bulamayan masanın hikayesiydi bu. Gittiği evlere göre boyutlarını, biçimini, hatta ahşabını değiştiriyor ama bir türlü yerini bulamıyordu. (..) Ama onu asıl ilgilendiren, etrafını çevreleyen sandalyelerde oturan insanlardı. Sayıları, huyları, sınıfları değişse de hikayeleri üç aşağı beş yukarı birbirine benzeyen insanlar... (..) başlangıçtan sona bir hikayenin bütün evrelerini dinlerdi. (..) varlığının ahşap sessizliği içinde yalnız kalmayı bildi. Yalnız yaşayıp yalnız ölen insanların tek kişilik masası olarak kaskatı kesmiş sessizliği dinlemeyi, hiçliği anlamlandırmayı öğrendi. (..) 'masa da masaymış ha' diye bir şiir okuduğunda tıpkı bir insan gibi gülümsedi" ("Masa", s.51).

Öykünün merkezi neden özne değil nesnedir? Bu cevap tüm soruları yanıtlayan niteliktedir. Edip Cansever tarafından da varlık sıkıntısı ve bunaltı karşısında kurtarıcı olarak seçilen masa, günlük yaşamdaki iletişimsiz, umursamaz ve duyarsız birliktelikleri imleyen bir nesnedir. Gündelik yaşamın sığılması içerisinde nesnelleşme tehdidi ile karşı karşıya kalan bireylerin, aynı masanın etrafında aynı hikâyelerle yer alması, öznenin doğasına aykırı bir durumdur. Herkesleşen bireylerin tekdüze ve monoton hayatı, onlara ait nesnelere de içine alan bir bunaltı labirentine dönüşür. Masa ve etrafındaki kişiler arasındaki bağ, nesnel boyutlu ve geçicidir. Masanın etrafında değişen çehreler yer alır, örtüler değişir; ama hikâyeler hep birbirine benzer. Bireysel özgürlüklerin sınırlandığı bu topluşmalarda masa ve etrafındaki bireyler aynı özgürlük sınırlamaları ile karşı karşıya kalırlar. Böylece yaşanan tükeniş, öznelere nesnelere aynı kategoriye indirildiği bir bitiş olur.

"Saat kulesi, onun için, yalnızca günün zaman dilimlerini göstermesi bakımından değil, hayata ait gizli işaretler taşıdığına duyduğu inanç nedeniyle de önemliydi. Her şehrin saat kulesinin zamanı ortaksa da kaderi bir değildi. (..) Saat kulesinin karşısında oturmanın, zaman konusunda ona bir marifet kazandırması gerektiğine inanırdı. Zaman ustalığı gibi bir şey. Bu nedenle kendini günlerce, haftalarca, aylarca

imtihan edip, saate bakmadan saatin kaç olduğunu bilmek gibi bir hüner edindi. Gün günden yanılma payı azaldı. (..) burnumuzun dibindeki hayatlar, küçük taşra şehirlerinde, kasabalarında yaşanan uzak hayatlar, yanımızdan geçip giden hayatlar ancak kitaplarda rastlanabilecek tuhafliklar barındırır" ("Saat Kulesi", s.86).

Kendilik değerlerine ulaşmanın engel imgeleri farklı metinlerde farklı görüntülerle karşımıza çıkaran Mungan, yaşamı varolan yaşamın anlamı içerisinde keşfetmeye çalışan bireyin normların kısıcında parantezlenen yaşamını anlamlandırmak ister. Bu çabası, negatif düşüştten yani otantik olmayan yaşama takılı kalarak yatay boyutlu bir yaşam sürmekten pozitif düşüşe yani varlığı anlamlandırmaya, yaratmaya doğrudur:

"Adını bir ağaçtan almıştı.

'Hayır' dedi. 'Adını bir kuştan almıştı.'

Uzaklaşmak ister gibi 'Hem ağaç, hem kuş olan bir ad vardı, neydi?' dedi sarışın olanı. 'Belki de oydu.'

'Bir ağaca, bir de kuşa bölelim bu adı o zaman' dedi esmer olanı. Birlikte gülümsediler.

'Gene akşam oldu yaa' dedi bir yaş küçük olanı. 'Gene evden çağırılır şimdi.'

'Keşke sokakta ağaç, dalda kuş olsaydık. Canımız sıkılınca uçar, yorulunca konardık.'

'O zaman adımız ne olurdu?' dedi, diğerinin hatırlamasına bir yardımcı olacakmış gibi.

'Bulamadık ki bir türlü' dedi bir yaş büyük olanı. 'Belki evdekiler bilir.'

'Evdekiler bir şey bilmez' dedi. 'Bilselerdi evde olmazlardı'" ("Ardıç", s.23).

Adı hem ağaç hem kuş olanı arayış, yere düşmenin çaresizliği ile bu düşüşü anlamlandırmanın bunaltısı arasındaki sıkışmadan kaynaklanır. Yaşamın saçmalığına başkaldıran birey, kendileştirilmeyen yaşamın anlamsızlığının farkındadır. Fiziksel örtünme ya da kaçmaların ötesinde içe dönük bir arayışı hedefler. Ev ve ev ile simgelenen sınırlandırılmışlık bir uyku hâli olarak tanımlanır. Böylesi bir uyku hâli içerisinde yaşamdan soyutlananlar/evdekiler, sorgusuz, bilinçsiz bir topluluğa dönüşürler. Gündelik yaşamda farkındalığa ulaşamayan bu sorumsuz/sorgulamasız yaşamlar, kendilik değerlerinin yokoluşunun ayırında da değildirler. Bu noktada tespit edilen evde olma ve bilmeme arasındaki eşitlenme, kimliksizliğin açılımı olan adsızlığın daha derin bir olanaksızlık halinde yansımasıdır.

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

Öykülerde birey, yaşadığı ayrılmışlığı, koparılmışlığı, bölünmüşlüğü gündelik yaşamın belirsizliği içerisinde derinden duyumsar. Otantik olma/tam'lık hakkı elinden alındığı için de olanakların olanaksızlığı içinde umutsuzluk, kaygı, endişe ve bunaltı yaşar. Çıkmaza sürüklenme şeklinde belirginleşen bu durum, dünyayı bir cehennem olarak algılamaya sebep olur. Yaşamsal çıkmazların sonuçsuzluğu ve arayışların çaresizliği katlanılan mecburi bir yaşamın bunaltısına dönüşür:

"Hayata katlanmak bir şey değil. Bir biçimde katlanırsın, n'olucak! Asıl korkutucu olan ölümden sonraki hayata katlanmaktır. Bilinmezliğe katlanmaktır. Ölümden sonra bir hayat yoksa, mesele yok! En azından benim için bir mesele yok, çünkü istediğim bu! Ama varsa, o zaman biz de varız demektir. Asıl katlanılmaz olan bence budur. Düşün gene biz olacağız. Biz! Biz kendimize katlanamazken gene biz! Sonra gene ötekiler olacak. Hani şu bildiğin ötekiler. Bana ötekilere katlanabilen birini göster! (..) Yaşamaktan değil, katlanmaktan yorulmuşken bunca yıl, dönüp yeniden, yeniden katlanmak! İçimi sıkıntı basıyor bunları düşündükçe! Hiçliğe inanmak istiyorum; hiçliğin varlığına. Benim için cennet o. Ama hiçbir şeyin olmaması. Hikayesizlik" ("Katlanmak", s.37).

Katlanmak, kötücül, çıkışsız bir karanlıktır. Anlamli kılacak tutunma noktası arayışında bir hikâye sahibi olmak, pozitif düşünüş yaşamaktır. Fakat bir şey yapamamanın bunaltısı ile kendi iradesi dışındaki yaşamın bunaltısı arasında sıkışan birey, sınırlarla örülen bir yaşama mahkum olur. Yaşamın verilmişliği/yazgı-kader ile mücadeleden de yenik çıkar ve çaresizlik içerisinde bozguna uğrar. Hiçbir çıkış yolu bulamamak ve dönüş bulamamak durumu katlanılmaz hâle getirir:

"atılmış, yabancı. Kabuğuyla çekirdeği arasında ışık yılları. O dışına çıkamayacağını anlamış, kabullenmişti. Asıl ona ulaşmaya, kabuğunu kırmaya, çekirdeğine dokunmaya çalışanların durumu hazindi. Işık yıllarını hesaplayamayanların..." ("Bir Yalnız", s.15).

Olanaksızlık içerisinde çaresizlikle baş başa kalan bireyin tek çıkması kendisidir; kendiliğidir. Bunu gerçekleştirmek de mümkün olmayınca sadece katlanır. Katlanmak, yenilgiyi bozgunu kabul etmektir. Yaşayanların ölü olduğu böylesi bir tükeniş aşamasında boğulmuş sözlerin sessizliği egemendir. "Bastırılanın dönüşü" (Giddens 2010: 253) olan hikâye sahibi olmak, var olmaktır. Hikâyesizlik ise, özgürlüğün kısıtlanmasıdır; çaresizlik içinde bocalamak, yaşamın öznelliğinden uzaklaşarak nesnel dünyasına çekilmektir. Bir başka metinde de bireylerarası iletişimin sıfır noktasına şekilişi bunaltı sebebidir:

"yaralarımızı birbirimize gösterecek kadar soyunamıyorduk henüz birbirimizin yanında. Aramızda yükselen yılların kendimizle dünya arasında sertleştirdiği güvensizliğin kalın duvarını kolay kolay aşacağına benzemiyorduk. İkimizin de fazlasıyla farkında olduğu, varlığından rahatsız olduğu ama bunun için pek bir şey yapamadığı umarsız bir durumdu bu. (..) ördüğümüz duvarın yorgunluğuyla arkasına sinip çöktüğümüz kendi güvenli bölgemizde, ötekinin atlayıp buraya gelmesini ya da tamamen çekip gitmesini bekliyorduk. Bazı hikayelerin başlamaması için bir an önce bitmeleri gerekiyordu. Önceleri böyle değildi belki, önceleri böyle değildik, ama şimdi korkuyorduk" ("Başlamaması İçin", s.11).

Bunalan birey, yaşamın anlamsızlaştığını duyumsar ve her an her yerde yanlılığını, kimsesizliğini duyumsar, kimseyle gerçek anlamda bir bütünleşme yaşayamaz. Örülen duvarın yorgunluğu ile bedensel çürümenin sembolü olan yaranın imlediği iyileşmeyen hastalıklar yaşamı kuşatır. İyileşmeyen yara ve sonrasında da yara kabukları, bireyin tensel ıstıraplarının nasıl tinsel bir çözümlüğe dönüştüğünü gösterir. Yaralarla örülen duvar ise, olanaksızlığın imgesidir. Duvar aracılığıyla örülen engeller, bağlantıyı keser ve iletişimsizlik başlar. Yaşanan çözümsüzlük, bireyin kendini başkalarından soyutlaması, tekleşmesi ile nihayete varır: "Bireyin bilinçsiz ve itiraf edilmeyen bir cevap beklentisi içinde kendinden bir parçayı feda etmesi yani daha rahat bir yaşama dönüş, toplumsal olanın ötesinde bir Ötekini isteme girişimidir" (Breton 2010: 126). İletişimsizlik sonucu ortaya çıkan bu yalnızlık, geçmiş seslerinden kurtulamayan bireyin şimdideki geçmişi anlamlandıramamasının sonucudur:

"açmaya çalıştığı hiçbir konu konuşmamızı renklendirmiyor, tıkanıdığımız yeri açmıyordu. Sessizlik bu durumu fark etmemizi sağlayacak diye ikimiz de sürekli konuşup duruyorduk. En ilgisiz konulardan bile art arda söz açıyorduk sırf susmamak için; susarsak o sessizliğin göstereceği şeyi görmemek için.

Biliyorduk: soluğumuz tükenip gözlerimiz birbirine değdiğinde korktuğumuz şeye yakalanacaktık: Konuşamadıklarımıza" ("Konuşamadıklarımıza", s.14).

Konuşamamak ve susmaya kaçış, çaresizliğin ve tükenişin göstergesidir. Susmak ve konuşmak arasındaki kararsızlıkta korkuya kapılan ve yalnızlığa kapanmayı tek çıkış olarak gören bireyin bunaltısı susmanın edimsizliğini seçmesi ile labirentteki varlık sıkıntısına eşitlenir: "Bu sessizlik dilin bir an'ıdır; susmak dilsizleşmek değildir, konuşmaktan kaçınmaktır, yani gene bir tür konuşmadır" (Sartre 1995: 28). "Sessizliğin ardına gizlenen bilinç, çevresin-

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

deki etik çözülüşün farkındadır" (Eliuz 2004: 82). Aynı sonuçsuzluk içerisinde farklı çıkışlar arayan birey her atılımında yeniden bütün yolların kapanışına tanık olur:

Önemli bir buluş gerçekleştirmişti. Fotoğraf makinesinin geliştirilmiş bir modeli, dijital sinyalle beyindeki hafıza loblarından birine bağlanabiliyordu artık. Birinin bu makineyle çektiğiniz fotoğraflarını yırttığınızda, o kişi hatıralarınızdan, hafızanızdan da anında siliniveriyordu. Bir gün yanlışlıkla kendi fotoğrafını yırtacak oldu. Bir aynanın karşısında kilitlenmiş buldular onu. Bir daha kendisini hiç hatırlayamadı. Buluşu, boşluğu oldu ("Buluş", s.27).

Umutsuzluğun hiçliğe dönüşme kaygısı içerisindeki birey, an ve andaki değişimleri kaydeden fotoğraf ile hafıza arasındaki ilişkilendirmeyi bir kaçış alanı olarak görür ve bu değişimi gerçekleştirmek için zihinsel bir çaba içerisinde düşünsel bir keşif/buluş icat eder. Umutsuzluk, "ölümcül hastalıktır. Çünkü daha açık bir anlatımla bu hastalıktan ölümesinden veya bu hastalığın bedensel ölüme sona ermesinden çok, bu hastalığın işkencesi, tersine can çekişmede olduğu gibi ölüme savaşmasına rağmen kişinin gene de ölememesinden kaynaklanır" (Kierkegaard 2001: 26). Unutmak, kaçmak, kurtulmak istenen tüm görüntüler hafızadan nesnel bir müdahale ile çıkarılmış olur. Algılananları benzerleri ile bağıntı içinde ortaya koyar hafızanın/belleğin kaydetmenin nesnel aracı olan fotoğrafa dönüştüğü bu an, aslında yaşanan anları düzenlemez. Böylece tutuklayan ve bir yitik değer halinde varoluşa ait atımları çerçeveleştirerek görüntüye ait zaman dilimi yok edilmek istenir:

"İçinde yaşıyor olmanın bilgisiyle ne kadar tanıdık gelirse gelsin.
'Fotoğrafta başka çıkıyor o' dediğimiz şeydir hayat.

Bu nedenle yaşamdan ödünç alınmış birileri, edebiyatın gerçek kahramanlarıdır. Hayatta onların benzerlerini görmüşlüğünüz çok olabilir, ama kendileriyle asla karşılaşmazsınız. Yaşadıkları suların sayfalarından çıkarıldıklarında ölümler çünkü... Bizi onlardan sayfalar ayırır. Birbirimizin duvarlarından hikayelerle geçeriz" ("Duvargeçenler", s.96).

Niceliksel olanın sürerlilik gösteren akışını bir fotoğraf karesinde dondurur gibi hafızanın derinleşen kaydetme ve sonrasında da geriye dönük yüzleştirme hatta hesaplaşma mekanizmasını kontrol altına alma gayretidir. Zamansal ve mekansal tutuklanmışlıkları bu gayret ile aşmaya çalışan bireyin bu buluşa yöneliminin temelinde bunaltı ve varlık sıkıntısı yer alır. Umut/umutsuzluk sınırında toplumsal rol giydirimlerinden böylece kurtulmak istenir. Fakat sonuç algılanan her şeyin depolandığı benliğin kaybı ile sıkıştırılan bireyin kendi görüntüsüne kilitlenmiş tutukluğudur:

"geçici şeylerin serabı, nesnelerin basit uykusu, hiçliğin rüyası, zamanın dipsiz anlam kuyusu, bellek denen tortu... daha nice şey sayılabilir değil mi şu gündeliğin kavurucu yalnızlığına, var oluşun nedensiz sıkıntılara ad ve anlam bulmak için öyküler, olaylar, hayaller, açıklama yerine geçebilecek bir şeyler aranır, uydurulur, yakıştırılır, söylenir hep; kendi sözlerimizin çöplüğü şöyle üstünkörü karıştırıldığında bile, kim bilir zaman, hayata ait tözü ışığa çıkmamış neler bulunur?(..) Her şeyin sizden habersiz ama bu kadar sizde saklanmış olması. Her şeyin ama her şeyin günün birinde bir şey olmamış gibi saklandıkları yerden çıkıp apansız görünmesi" ("Hatırlamanın Serabı", s.39).

Gündelik yaşam ve bu yaşamın tepkisiz toplum içerisinde farkındalığa dönük bir yaşam sürmeye çalışan Mungan bireyi, kısıtlayan yaşam çemberinin bunaltısından kurtulmak için aramaya başlar. Aradıklarını giydirilmiş yaşamsal görünülerinin arasında bulmak ister. Yaşamı sorgular ve geçmişe ait tüm değerlerin sorgulanması aşamasında bilinçsiz yaşamın kuşatmasında olduğunu fark eder. Tehditkar ortam içerisinde her şeyin ve tüm yaşananların öznel oluşumlara kapalı olduğunun ayırdına varır. Her şeyin görünmez olduğu, varoluşsal çıkmazlar halinde sadece nesnel varlığın devamının mümkün olduğu bir saçma duygusuna kapılır. Bu durum yaşamın saçmalığı karşısında yetersiz kalan bireyin kendine yabancılaşması ve kendine ait her şeyin tekrarlanacağı endişesi ile bunalması ile sonuçlanır:

"ikimize birden gücüm kalmadı. (..) Kendi evimde uyuyamıyorum artık. Kanepende uyumaktan da sıkıldım. Başımı yaslayabileceğim bir aşka değil, sert bir yalnızlığa ihtiyacım var belki; sen uyanmadan çekip gidebilsem bir gün, gideceğim; şimdiyse uyanıp salona gelmeni bekliyorum. Bir an önce gelmeni..." ("Kanepe", s.18).

Acziyet düzleminde buluşan ve "bir tanışıklığın sınırında deviniyor ol(an)" (Çüçen 1997: 24) iki kişinin, bu buluşmasının kanepe ve oda ile salon arasındaki mesafede sınırlandırılmışlığı, bir tutuklanma, kısıtlanma hali gibidir. Olanaksızlık içindeki birey umutsuz, karamsar, kaygılı, korkak bir bekleyiş içerisinde. Aradaki mesafenin fiziksel aşılabilirliğine rağmen tinsel uzaklığı bu tutukluluğunun bir cezalandırılma halini almasına yol açar; tekbaşınalık, çaresizlikle daha da onulmaz bir yaraya dönüşür:

"ne diyeyim geçmiş olsun, kendini fazla hırpalama, ben öğretecek değilim: neler görüp geçirmiyor ki insan! Hayat böyle!"

Bazı boktan lafların bu kadar gerçek olması ne kadar kötü değil mi? Tıpkı 'Hayat böyle! demek gibi. Ama ne yapalım ki hayat böyle!' ("Hayat Böyle!", s. 21).

Bunaltı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

Bu zorunlu kabulleniş, tükenen değerleri işaret eder; her şeyin içi boşalır, anlamsızlaşır. İçselleştirilemeyen yaşamı anlama/adlandırma çabası içerisin-deki birey, "dünyadaki olayları kavramlarımızla, sözcüklerimizle 'düşün-mek'teki güçsüzlük" (Sartre 1965: 100) ve oyuna dönüşen yaşamın bitmeyişi ile duygusuz bir karanlığa sürüklenir. Nihilizmin olan'ın ve olması gereken'in tümüyle reddi özelliğinin etkisi altındaki birey, sorumluluklarını boş vermişlik ile kapatmaya çalışır. Yokluğu tercih ediş ise böyle sözünün belirsiz çağrışımlarında gizlenmeye çalışılır:

"Ruhumda tam yerini bulamadığım bir ıssızlıkta, sanki bir gün bana büyük bir yanlış yaptırarak bir şey saklanıyordu. Kendimden korkuyordum. Şimdilik rasgele günler içinde savrulduğum hayatım asıl o büyük yanlışlıktan sonra başlayacaktı sanki. Ne olduğunu, nasıl olduğunu hiç bilmediğim yeni bir hayatı, kuşkular, kaygılar, tedirginlikler içinde bekliyordum. Ben ve kaderim birbirimize, o büyük çarpışmaya doğru ilerliyorduk. Bir cam fanus kırılacak ve asıl hayat ondan sonra başlayacak, ben kendimi bambaşka bir gerçekliğin içinde bulacaktım. (..) Neye hazırlandığımı bilmiyordum. Aklıma en fazla birini öldürebileceğim geliyordu. Ancak birini öldürmüş olan kişinin hayatı düşündüğün kadar değişebilirdi" ("Hazırlık", s.31).

Tinsel atılımlardan uzak tükenik bir halde bekleyen, beklediğinin belirsizliği ile bunalan ve varlığını anlamlandırmaya çalışan birey, çıkmaza sürüklenir, bozguna uğrar. Bu noktada "insanlığın öldürmeye en yatkın olduğu durumlar, anlamsızlık duygusunun altında ezildikleri durumlar" olarak nitelenen "başarılı saldırganlık eylemi" (Frankl 1998: 89) ön plana çıkar. Beklediği büyük değişim onu sınırlayan tüm olumsuzlukları düzeltmelidir; fakat bu beklentinin sonucu ile ilgili kaygıları da beraberinde getirir. Zira "her yalnızlık insanlarla doludur" (Edgü 1984: 31). Sürgünde olan fakat sürgündeki çaresizlik ile sürgünden kurtulabilme olanağının kapalılığı arasındaki ikilem, yanlış seçme olasılığının kaygısıyla bunaltır. Bunaltıların çıkmazı, onulmaz bir yara hâlini alır. Birini öldürebilme ihtimali ile imlenen hiçlik, iç sıkıntısında hiçliği yaşama olarak netleştirilir. Hiçlik farkındalığının bunaltısına rağmen, bunaltı ve bunaltı kaynaklarının üzerine gitmeye karar veren birey tüm mücadelesine rağmen çaresizdir:

"Sır yoktur, dedi. Sır ertelenmiş bilgidir yalnızca. Tanrının bildiğini herkes bilir; sadece bilmek istemez. Erteler, geciktirir, oyalar, kendinden saklar; görmezden anlamazdan gelmek ister. En korktuğu şey ölümdür insanın, değil mi? Oysa insanlar ölümden sonra ne olduğunu çok iyi bilirler. Yani hiçbir şey olamayacağını. Yalnızca ölmüş olur. Hiçlik. O kadar. İnsanlara ağır gelen gerçeklerdir, sırlar değil. Bu yüzden gerçekleri sırlaştırırlar.

Katlanabilmek için. Varolmaya, yaşamaya katlanabilmek için. Sırlarlar, gerçeklerle olduğu gibi baş edilmesi gerekmez. Sırlar yorgunluk vermez insana.

Kimsin sen? dedim. Bu öyküye nasıl sızdın?

Birilerinin içeri sızması için aralık bırakılmış kapılar değil midir öyküler, dedi. İçine ses olarak üflenen, sayfana harf olarak düşen sır'dan bir parçayım belki de... Al beni bir başkasına ver. Unutma, sır başkalarına vermek içindir" ("Sır Katibi", s.95).

Özünü yaratma ve kendi olanaklarıyla yüzleşme için gerekli ön şarta dönüşen bunaltıdan kurtulma çabası, otantik varoluşun gerçekleriyle yüzleşemeyen, sorumluluktan kaçan, sorumluluğunu başkalarına yükleyen ötekileşmiş bireyin yazgısal düzene yenik düşmeme çabası ile bütünlenir. "Ölmek, her şeyin bitmesi anlamına gelir; ama ölümü ölmek, ölümü yaşamak demektir" (Kierkegaard 2001: 26). Sorumluluğu yerine getirememenin bunaltısına sürüklenen birey, sır sözü ile işaret edilen varoluşsal atılımları reddeder. Sır, yükselişe dönüşen, olumlanan pozitif düşüştür; sır'ın özüne ihanet ise, bireysel zamanı engelleyen, kısıtlayan negatif düşüştür. Yaşamsal özgürlük ve yaratıcılık kısıtlanması ile ortaya çıkan bu durum, geçmişten şimdiye taşınan normlara başkaldırıcıdır.

Sonuç

"kitabımı kör bir kuyuya atıyorum..."

Mungan

Murathan Mungan'ın bir imden hareketle kurulan küçürek öykülerinin yer aldığı *Kıbrıt Çöpleri* adlı yapıt, verilmişlikler ile çatışma yaşayan, gündelik yaşamın gerçekleri karşısında çözülmüş maruz kalan bireyin arayışlarının anlatısıdır. Anlık durumları şimdi-geçmiş paralelinde sorgulayan ve çaresiz / olanaksız / iletişimsiz yüzleşmelerin kıskacındaki Mungan bireyleri, varoluşsal değerlerin silinişine tanıklık ederler. Onlar için dünya tutuklayan bir sürgün yeri hatta labirent gibidir. Dünyaya yabancı ve dünyada yabancı olan bu yersiz-yurtsuz bireyler, normların baskısı / yerleşik kuralların bağlayıcılığı ile yaratıcılıklarının kısıtlandığını fark eder ve sessiz çılgınlık atarlar. Bu çılgılık, varoluşsal açıdan yaşanan hiçliğin iç sıkıntısından kaynaklanır. Şimdi ve burada olmak, tüm çelişki / çatışmalarla kuşatılmak demektir. Kuşatma altında bunaltı yaşamamak ise olanaksızdır.

Kaynaklar

- Abrams, M. H.(1998), "Kısa Öykü" (Çev. Yurdanur Salman), *Adam Öykü* 15, s.54-57
Breton, Le David (2010), *Ten ve İz* (Çev. İsmail Yerguz), İstanbul: Sel Yay.
Colette, Jacques (2006), *Varoluşçuluk* (Çev. Işık Ergüden), İstanbul: Dost Yay.

Bunalı ve Varlık Sıkıntısı:
Murathan Mungan'ın *Kibrit Çöpleri*

- Cortázar, Julio (1994), "Some Aspects of the Short Story" (İngilizceye çev. Aden W. Hayes), *The New Short Story Theories* (Ed. Charles E. May. Athens), Ohio University Press, s. 245-55
- Çüçen, Abdulkadir (1997), *Heidegger'de Varlık ve Zaman*, Bursa: Asa Yay.
- Eco, Umberto (1996), *Anlatı Ormanlarında Altı Gezinti* (Çev. Kemal Atakay), İstanbul: Can Yay.
- Eliuz, Ülkü (2009), *Orhan Kemal'in Romanlarında Yapı ve İzlek*, Ankara: MEB Yay.
- Frankl, Victor E. (1998), *Duyulmayan Anlam Çığığı* (Çev. Selçuk Budak), Ankara: Öteki Yay.
- Giddens, Antony (2010), *Modernite ve Bireysel Kimlik* (Çev. Ümit Tatlıcan), İstanbul: Say Yay.
- Göka, Erol (1997), *Varoluşun Psikiyatrisi*, Ankara: Vadi Yay.
- Kierkegaard Soren (2001), *Ölümçül Hastalık Umutsuzluk* (Çev. M. Mukadder Yakupoğlu), İstanbul: Ayrıntı Yay.
- Mungan, Murathan (1996), *Murathan'95*, İstanbul: Metis Yay.
- _____ (1998), "Hayatım Roman, Hayatımız Hikâye", *Adam Öykü* 16, s.69-76,86
- _____ (2010), *Kibrit Çöpleri*, İstanbul: Metis Yay.
- Sartre, Jean Paul (1965), *Yabancı'nın Açıklaması ve Başka Denemeler* (Çev. Bertan Onaran), İstanbul: De Yay.
- _____ (1999), *Varoluşçuluk* (Existentialisme) (Çev. Asım Bezirci), İstanbul: Say Yay.
- Wahl, Jean (1999), *Varoluşçunun Tarihçesi* (Çev. Bertan Onaran), İstanbul: Payel Yay.

ABSTRACT

Anxiety and Existence Boredom: Murathan Mungan's *Kibrit Çöpleri*

Murathan Mungan narrates always strike and being nowhere of person who is perceived a modern convict as life's stranger. Person of Mungan in struggle opposing to be bordered and broken live anxiety and existence boredom. In *Kibrit Çöpleri* that has 80 short short stories he tells seeking of person who live struggle with given and is exposed to crash. In Mungan's this stories earth for person is detention colony also labyrinth.

In this study reflector and creator allusion will be resolved fast, rascal, broken and experimental in Mungan's short short stories. So it will be indicated that person's seeking for himself who with press of rules/ connectivity of settled rules.

Key words: person, anxiety, short short stories, Murathan Mungan, *Kibrit Çöpleri*

